

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Kiliani Franciae Orientalis, Qvæ Et Franconia Dicitvr;
Apostoli, Gesta, Varijs cum notationibus historicis,
dogmaticis**

Serarius, Nikolaus

Wirceburgi, 1598

VD16 S 5993

XII. Qua lingua Francis nostris prædicarit S. Kilianus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64132)

fridum, Auctoremque laudant eundem Sigebertum apud quem eos tamen non inuenio. Lexionarius ille Moguntinus liber enumerat Colonatum, Gallonem, Arnuiuidem Presbyteros, Totnatum diaconum, septemque alios.

XII.

QVA LINGVA FRANCIS NOSTRIS
PRÆDICARIT S. KILIANVS.

A ipsa quatum Franci utebantur. *Tantam*, inquit Auctor, *gratia ei dominus contulerat, vt breui tempore gentis idioma perdisceret, & eis ipsorum lingua, veritatis semina iactaret.* pergitq; narrare, quemadmodum magna in eo Eloquentiæ vis, sermonisq; facundia fuerit. Lingua verò erat Germanica, vt ex Ottone, & Viterbiensi supra intellectum. Eius cognitionem, & facultatem, non Apostolorum instar, diuinitus consecutus est S. Kilianus. sed studio, & labore, ita tamen, vt breui tempore, plusquam alius quispiam profecerit. quia cælesti quodam concursu Deus eius mentem, memoriam, & linguam illustrabat, confirmabat, conformabatque. Accessit Scoticæ, Anglicæ, Germanicæq; linguarum affinitas. Nam quæ apud Saxones, & Westphalos hodie adhuc retinetur, ea tamen ferè tota in Germania dominabatur, vt ex vetustis diplomatibus, syngraphis, Etymologijsque patet. Quibus hodie distinguuntur inferiores, superioresque Germani; afflationes, recentiores sunt. Confer verò cum Germanica illa vetere Scoticam, & Anglicam, quæ discriminis parum? Sit exempli causa, id vnde diem, Actionesque omnes, cum sanctæ crucis efformatione; Christiani ordimur. In nomine PATRIS, & FILII, & Spiritus sancti. Scoti sic: In the name off the father ye Sone / and the halie gaist. Angli vero: In the name off the father / and off the soonne / and off the holie gost. Nos. Im namen des Vatters / vnd des Sone / vnd des heyligen Geists. Neque verò S. Kilianum Hybernum esse oblitus sum, & Hybernicam hodie linguam ab Anglicam ita differre, vt eam Angli non intelligant. Quin & Britannicam veterem à

Ger-

l. 4. c. vlt.
p. 17. c. 1.

Germanica vetere plurimum distitisse index Beda videtur, cum præter latinum sermonem, qui meditatione scripturarum Gentibus illis omnibus factus esset communis, fuisse tradat linguas in Britannia quatuor, Anglorum, siue Saxonum, Britonum, Scotorum, & Pictorum. Sed erant hæc dialecti tantum aliquæ, cuiusmodi, & hodie plures nostra in Germania, inter vicinos etiam, cernimus. Bedæ ipsius l. de temporib. hæc oratio est. *Veteres Anglicani populi numerauerunt menses suos secundum lunæ cursum, appellantq; lunam monam, & mensem Æonath. Decembrem vocant Æalegmonath; id est, sacrū mensem. Aprilem Æostermonath; id est, Paschalem mensem à Dea quadam, cui Theutonici populi in paganismō sacrificia fecerunt mense Aprili, quæ Æoster appellabatur, sunt verò Germanica hæc omnia. Cū vetere porrò Scotica, seu Hybernica Germanicā valde consensisse, idem eodem loco Beda ostendit. Qui è Scotorum, ait, gente, Rheuda duce, ad Pictos venerunt, vsquē hodie Dalrheudini vocantur. Nam lingua eorum dali partem significat. Partem verò nonne & nos Dail aut Æhail vocamus? Et Scotorum linguam magis ad Germanicam accedere, rursumq; ab Hybernica eandem profectam ait Vaticana Bibliothecæ descriptor diligentissimus F. Angelus Roccha.*

l. i. c. 1.

De dialectis
f. 309. &
334.

XIII.

DE EO, QUI TVM ERAT
FRANCIÆ DVX.

DVplex huius prouinciæ Dux, & Princeps ab Auctore nostro statuitur. Vnus quando Romam ijt S. Kilianus: alter quando redijt. Et hunc Gosbertum appellat, sicuti & historia S. Burckardi: Beda Iudicem Gosbertum, Sigebertus Gothbertum. Erat verò is sub Regis Francorum potestate, qui tunc fuit Theodoricus, apud quem dignitate præcipua erat Pipinus Grossus, ita vt solo pæne nomine, Rex ipse regnaret, vt aiunt Otto, & Viterbiensis. Vocatur quidem Gozbertus iste in magno manuscripto Breuiario, quod apud S. Bartholomæi Decanum Francofurtensem, virum sanè

l. 2. c. 4.
Martyr.l. 5. c. 13.
p. 17.
Egw. l. i. c. 6.

lau-